

Åtgärdsredovisning, samt redovisning av rekommendationer för utbildning på samtliga nivåer

Vart sjätte år ska en utbildningsrapport lämnas till respektive områdesnämnd. Efter granskning av rapporten och annat underlag ges återkoppling till utbildningsansvarig institution och student- eller doktorandrepresentanter. Återkopplingen sker bland annat genom en granskningsrapport samt områdesnämndens beslut. Av detta beslut framgår vad som ska åtgärdas och vilket datum som en åtgärdsredovisning ska lämnas in till nämnden av ansvarig institution.

Mall för åtgärdsredovisning är en bilaga till Regler för utbildningsgranskningar och obligatorisk att använda efter eventuellt beslut i områdesnämnd om nödvändiga åtgärder. Åtgärdsredovisningen ska vara inkommen senast 2023-06-30 till Områdeskansliet för naturvetenskap.

Huvudområde/program/utbildning/forskarutbildningsämne: Miljövetenskap FN

Institution som lämnat in åtgärdsredovisningen: Institutionen för Miljövetenskap

Student-/doktorandmedverkan har skett på följande sätt: Doktorandrepresentanter finns med i forskarutbildningsrådet där vårt svar och föreslagna åtgärder har diskuterats.

Nödvändiga åtgärder

Nödvändig åtgärd

Inga nödvändiga åtgärder.

Rekommendationer

Rekommendation 1

Strama upp hanteringen vid antagning av nya doktorander. Bl a bör alltid en bihandledare utses från början (som senare kan bytas), och en mentor bör utses till alla doktorander. När kandidat att anställa väljs bland de sökande bör mer än en person (tilltänkt handledare) medverka i processen.

Redogör nedan för vilka överväganden och eventuella förändringar av utbildningen som ovanstående rekommendation föranlett

I normalfallet utses alltid minst två handledare. För att säkerställa att så alltid sker, inför vi nu en rutin där enhetschef vid behov går in i samband med antagningen. Inom tre månader, i samband med att den individuella studieplanen presenteras, ska eventuell temporär biträdande handledare ha ersatts. Vad

gäller utseende av mentor så är enhetschef/biträdande enhetschef alltid mentor till dess doktoranden har hittat en egen. Detta är beskrivet i doktorandhandboken.

När en doktorandkandidat presenteras för styrelsen får styrelsen en skriftlig beskrivning av hur selektionen har gått till enligt följande: "Beskrivning av selektionsprocessen av den sökande/Description of the selection process of the applicant. Antal sökanden (inkl. antal av resp. kön), antal intervjuade samt hur intervjuerna genomförts (personligt möte/online etc.), vilka var med och skötte urvalet | Number of applicants (incl. number of each gender), number of interviewed and how the interviews were performed (personal meeting/online etc.), who were part of the selection work." Vi har oftast fler än 50 sökande till våra doktorandtjänster. I normalfallet gör därför de tilltänkta handledarna en första screening och 5-7 väljs ut till zoomintervju följt av personliga intervjuer för toppkandidaterna. För att säkerställa att så alltid sker förtydligar vi detta genom en ny processbeskrivning, som finns tillgänglig på vårt intranät.

Ett exempel från styrelsemötet i december 2022:

" There were 56 applicants, of which 6 (three female and three male) were shortlisted. Unfortunately, 2 applicants (both male) out of these 6 did not fulfil the specific mobility criteria required for the Marie Curie ITN recruitment. First round of the interviews of the 4 top candidates were conducted via Zoom, and then the top-2 (one female, one male) were invited for on-site interviews. During the first round of interviews the recruitment group consistent of Ilona Riipinen, Claudia Mohr and Roman Bardakov. During the second round of interviews the whole supervisory group (including Radovan Krejci and Annica Ekman) met the candidates. Anouck Chassaing was selected from the top-two candidates particularly based on her more extensive background within atmospheric science." I detta fall är IR huvudhandledare medan RC och AE är biträdande handledare. CM var vid intervjutillfället enhetschef och RB är postdoc. Beroende på vilket projekt doktoranden ska arbeta i kan även andra kategorier medverka vid intervjuerna, såsom lab-manager.

Rekommendation 2

Överväga öka bredden i forskarutbildningen. Forskarutbildningen har endast en obligatorisk s.k. breddningskurs som även innehåller annat än ren breddning. Institutionen för Miljövetenskap bör överväga att öka det obligatoriska breddningsmomentet (t ex genom att göra befintlig kurs större eller skapa en separat reguljär breddningskurs).

Redogör nedan för vilka överväganden och eventuella förändringar av utbildningen som ovanstående rekommendation föranlett

Vid institutionen finns endast ett forskarutbildningsämne, miljövetenskap, vilket är brett och studenter kommer in med olika bakgrund. Vi vill därför inte låsa fler poäng till obligatoriska kurser (13 hp) för att möjliggöra för varje doktorand att optimera kurser utifrån sina behov.

Rekommendation 3

Tidigarelägga tidpunkten för förgranskning av avhandlingen.

Redogör nedan för vilka överväganden och eventuella förändringar av utbildningen som ovanstående rekommendation föranlett

Vi har beslutat om en procedur för att i samband med sista planerade uppföljningen av den individuella studieplanen kunna lyfta frågan om pre-disputation (ska kunna lyftas av handledare eller doktorand). Premisserna för detta kommer att finnas med som en del av uppföljningsblanketten. Pre-disputationen bör ske ca sex månader före planerat disputationsdatum i form av ett seminarium inför en grupp av lärare. De medverkande lärarna ger efter mötet sin syn på om de anser att innehållet är tillräckligt

(kvantitativt och kvalitativt) för att försvaras vid en disputation eller inte. Pre-disputation innebär inte att ordinarie granskning uteblir, utan den sker 9 veckor före planerat disputationsdatum. Predisputation har prövats i ett fall där handledarna hyste tvivel om avhandlingens kvalitet. Vi planerar inte att flytta tidpunkten för ordinarie granskning.

Rekommendation 4

Skapa rutiner för enpersonsbeslut i de fall doktoranderna berörs av beslutet.

Redogör nedan för vilka överväganden och eventuella förändringar av utbildningen som ovanstående rekommendation föranlett

Alla enpersonsbeslut/prefektbeslut presenteras som en stående punkt vid institutionens styrelsemöten. I de fall studenter eller doktorander berörs hörs dessa grupper enligt de riktlinjer som finns framtagna vid SU i Regler för studentinflytande.

Rekommendation 5

Skapa rutiner som undviker att doktorander deltar i beslut av andra doktoranders individuella studieplaner.

Redogör nedan för vilka överväganden och eventuella förändringar av utbildningen som ovanstående rekommendation föranlett

Den individuella studieplanen presenteras av doktoranden vid vårt forskarutbildningsråd där prefekt, ämnesansvarig, studierektor, ämneskompetenta lärare samt doktorandrepresentanter ingår. Doktoranden får feedback på sin plan och handledare kan vid behov förtydliga eventuella oklarheter i planen. Efter mötet fattar prefekt beslut om planen kan godkännas baserat på ISP och vad som framkommit vid mötet. Doktoranderna har ett flertal gånger tillfrågats om de tycker att det är besvärande att medverka vid presentationen. Doktoranderna framhåller tvärtom att de vill medverka och vara ett stöd för den som presenterar. Eftersom vi ska ha studeranderepresentanter i alla våra organ ställer vi oss frågande till hur vi skulle kunna utesluta dem i samband med presentationerna.

Åtgärdsredovisning, samt redovisning av rekommendationer för utbildning på samtliga nivåer

Vart sjätte år ska en utbildningsrapport lämnas till respektive områdesnämnd. Efter granskning av rapporten och annat underlag ges återkoppling till utbildningsansvarig institution och student- eller doktorandrepresentanter. Återkopplingen sker bland annat genom en granskningsrapport samt områdesnämndens beslut. Av detta beslut framgår vad som ska åtgärdas och vilket datum som en åtgärdsredovisning ska lämnas in till nämnden av ansvarig institution.

Mall för åtgärdsredovisning är en bilaga till Regler för utbildningsgranskningar och obligatorisk att använda efter eventuellt beslut i områdesnämnd om nödvändiga åtgärder. Åtgärdsredovisningen ska vara inkommen senast 2023-06-30 till Områdeskansliet för naturvetenskap.

Huvudområde/program/utbildning/forskarutbildningsämne: Naturgeografi

Institution som lämnat in åtgärdsredovisningen: Naturgeografi, skriven av Helle Skånes, studierektor för forskarutbildningen

Student-/doktorandmedverkan har skett på följande sätt: Bedömdes inte vara nödvändig då det rörde sig om rekommendationer. Däremot kommer åtgärdsredovisningen att kommuniceras till doktoranderna under den kommande hösten.

Nödvändiga åtgärder

Nödvändig åtgärd

Inga nödvändiga åtgärder.

Rekommendationer

Rekommendation 1

Tydliggöra biträdande handledarnas roll.

Redogör nedan för vilka överväganden och eventuella förändringar av utbildningen som ovanstående rekommendation föranlett

Vi har sett över våra rutiner för att tydliggöra de biträdande handledarnas roll såväl internt som externt. Inför varje ny ISP tar studierektor upp behovet av biträdande handledare och hur denna/dessa ska utses. Trots att fakulteten nu tagit bort rekommendationen om att handledargruppen om möjligt bör vara jämlik så försöker vi se om det går att hitta både manliga och kvinnliga handledare till våra doktorander.

En doktorand ska ha minst en biträdande handledare som föreslås av handledaren i dialog med doktoranden och fastställs i arbetet med den första ISP-en. Ytterligare biträdande handledare kan utses eller byte av biträdande handledare kan ske när som helst under utbildningen. Handledarsituationen uppdateras och dokumenteras i ISP. En anledning till att vissa doktorander har haft många handledare med i sin ISP kan vara att vi inte vet hur de som bidragit under resans gång ska hanteras. Nu med digitala ISP-systemet blir det tydligare eftersom samtliga handledare ska signera och då faller obsoleta handledare bort på ett naturligt sätt.

Våra biträdande handledare torde ha samma roll som andra institutioners biträdande handledare. Biträdande handledare ska vara disputerad och kan vara intern eller extern. De interna är oftast tillsvidareanställda universitetslektorer eller postdoc. Samtliga handledare bör ha genomgått handledarutbildning. De kan knytas till en doktorand av olika skäl som t.ex. kunskaper i specifik forskningsmetodik, erfarenhet av fältregion, eller att de är aktiva i doktorandens projekt och därmed av naturliga skäl kommer vara medförfattare.

Externa handledare utses endast efter önskemål av huvudhandledaren och är då oftast inblandad i det/de forskningsprojekt som doktoranden deltar i. Dessa projekt är ofta internationella och det är inte ovanligt att det förekommer mobilitet då doktoranden under period/er befinner sig vid extern handledares institution. De externa handledarna får ingen ersättning av institutionen och har ingen avgörande roll för doktorandens genomförande av forskarutbildningen. Om en extern biträdande handledare finns bör det även finnas en intern biträdande handledare som är väl införd med institutionens och SU:s rutiner och kan avlasta huvudhandledaren vid behov.

Rekommendation 2

Se över kursutbudet för att säkerställa att samtliga doktorander kan få en bredd inom ämnet.

Redogör nedan för vilka överväganden och eventuella förändringar av utbildningen som ovanstående rekommendation föranlett

Vi håller just nu på att omarbeta vår 10 hp obligatoriska breddningskurs *Frontiers in Physical Geography*. Medel har avsatts i vår driftsbudget för att underlätta för våra doktorander att åka på gemensam exkursion, t.ex. till någon av våra forskningsstationer. Vi avser även att gå vidare med utvärderingsgruppens förslag om att ge undervisningstid för en doktorandkurs per år. Vi har även infört möjligheten för doktoranderna att åka på skivretreat tillsammans och att kunna ta in föreläsare för att fördjupa kunskaperna i någon av de många gemensamma beröringspunkter som doktorandgruppen har.

Då Bolincentrets kursutbud kraftigt minskar ser vi även över möjligheterna att ge fler kurser, främst i samverkan med övriga institutioner inom, sektionen, men även på fakultetsnivå. Det har historiskt visat sig vara svårt att ge fasta årliga kurser i generell naturgeografi bortom den obligatoriska. Antalet doktorander är alltför begränsat och för att våra doktorander har så olika inriktning och därför behöver mer specifika kurser.

Då hela vår institution är under omstrukturering med start 2023 är det svårt i nuläget att se exakt inom vilka ramar vi ska kunna ge flera doktorandkurser. Men, vi arbetar för att våra forskargrupper ska bli mer aktiva och kunna ge ämneskurser för olika grupperingar.

Vi har även återinfört institutionens seminarier och avser att från hösten 23 arbeta för att varje doktorand aktivt ska kunna delta i en forskargrupp eller konstellation med forskare vid institutionen för att stärka såväl specifika kunskaper inom avhandlingsområdet som generella kunskaper inom naturgeografi.

Rekommendation 3

Se över hur doktorandinflytandet kan stärkas, exempelvis genom att ha doktorandrepresentation i handledarkollegiet.

Redogör nedan för vilka överväganden och eventuella förändringar av utbildningen som ovanstående rekommendation föranlett

Vi anser att doktorandinflytandet redan är starkt och arbetar kontinuerligt på att stärka det. Doktorander erbjuds att finnas med i institutionsstyrelsen och dess olika beredningar, som miljö, RALV och IKT, samt vid rekrytering av nya doktorander. Vi hade en doktorandrepresentant med i hela arbetet kring vår utvärdering och studierektor har fortlöpande kontakt med doktorandrådet och doktorandgruppen för att säkra att de hålls informerade och kan vara delaktiga i forskarutbildningens utveckling där så är möjligt.

Vi har under 2023 bytt ämnesansvarig och förändrar institutionens inre struktur. Vi anser att det är mycket viktigt att doktoranderna, som kategori, är involverade i processen och att vi är lyhörda för deras önskemål. För att ytterligare stärka doktorandernas inflytande kommer studierektor att hålla en ännu tätare kontakt med doktorandrådet och även med hela doktorandgruppen genom att erbjuda möten och arrangera aktiviteter där doktoranderna kan komma till tals.

Däremot anser vi inte att det är meningsfullt eller ens önskvärt att ha doktorandrepresentation i handledarkollegiet. Vår handledargrupp är inte en beslutsfattande organ utan är till för att säkra att våra handledare får information om forskarutbildningen och stöd i sin egen handledarsituation genom att kunna diskutera och interagera med varandra. Därmed är ambitionen att se till att varje doktorand får en så långt det är möjligt likvärdig forskarutbildning. Det är viktigt att handledarna kan ventilerar åsikter och prata ihop sig kring otydligheter i handledarskapet eller ta upp känsliga frågor kring enskilda doktorander. Vi kommer därmed inte att erbjuda doktorandrepresentation i vår handledargrupp. De kan vid behov självklart adjungeras om specifika frågor kring forskarutbildningen behöver diskuteras.